

การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย*

The Development of a Model for the Provision of Learning Experiences to Enhance Language Skills in Early Childhood



ณัฐธัญญาณี เพชรผา

Nattayanee Pechpha

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author's Email: nattayanee.pg59@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2. เพื่อพัฒนารูปแบบฯ 3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ 4. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบฯ ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบฯ ประชากรที่ศึกษา ครูปฐมวัย จำนวน 222 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบฯ ตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบฯ ตัวอย่างประกอบด้วย เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 กลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน และระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นครูเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบฯ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.35) ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบฯ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.30) รูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์ การวัดและประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ กระตุ้นความสนใจ สาธิต ลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ สร้างสรรค์ผลงานทางภาษา นำไปประยุกต์ใช้ และประเมินผล ผลการใช้รูปแบบฯ พบว่า หลังการจัดประสบการณ์กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาเท่ากับ 50.32 ($\bar{X} = 50.32$, S.D. = 3.13) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาเท่ากับ 38.04 ($\bar{X} = 38.04$, S.D. = 6.37) แสดงว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองมีทักษะทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การประเมินการใช้รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน สรุปได้ว่า ควรจัดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ให้เด็กอาสาสมัครร่วมการสาธิตกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จัดหาสื่อที่หลากหลายและสอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน มีการประเมินผลโดยผู้เรียน ผู้ปกครองร่วมกับครู เพื่อสะท้อนผลการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

*Received October 3, 2023; Revised November 15, 2023; Accepted November 24, 2023

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้; การเสริมสร้างทักษะทางภาษา; เด็กปฐมวัย

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate problems and guidelines for developing the model for the provision of learning experiences to enhance language skills in early childhood; 2) to develop the model; 3) to explore the result of using the model; and 4) to assess the use of the model. The study was divided into four phases: 1) In the first phase, problems and guidelines were investigated with a population of 222 early childhood teachers in order to develop the model; 2) In the second phase, the model was developed with a sample group of 30 children in their third year of kindergarten; 3) In the third phase, the model was tested with a sample group of 25 children in their third year of kindergarten; and 4) In the fourth phase, the use of the model was assessed with 5 experts. The research instruments were a questionnaire to gather teachers' opinions on problems and guidelines for the development of the model and the language proficiency test. The statistics used were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

From the study, the results reveal that problems are overall at a high level with a mean of 3.71 ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.35). Teachers' opinions on problems and guidelines for the development of the model were at a high level with a mean of 4.01 ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.30). The model consists of 5 components, namely principles, objectives, content, the process of providing learning experiences, evaluation and measurement. There are 6 steps in the provision of learning experiences: arouse interest, demonstration, implantation based on understanding, creative language work, application, and evaluation. The results of using the model reveal that the experimental group has a post-test of language proficiency at 50.32 ($\bar{X} = 50.32$, S.D. = 3.13), while the control group has a post-test of language proficiency at 38.04 ($\bar{X} = 38.04$, S.D. = 6.37). This shows that the control group has higher language proficiency than the group of those who learn in the normal way, with a statistical significance of 0.01. From assessing the model by 5 experts, it is found that the activities should be organized in such a way as to arouse students' interest and that voluntary children can co-demonstrate the activities in order to understand them before implementing them, and that different media that are correspond to the use of language in daily life should be provided. Students should be assessed to reflect effectively on development outcomes.

Keywords: Development of a Model for the Provision of Learning Experiences; Enhancement of Language Skills; Early Childhood

บทนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีประกอบกับระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2564-2570) นำไปสู่การกำหนดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตรา 5 การพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความพร้อมทางสติปัญญาด้านความสามารถทางภาษา เนื่องจากเป็นการสื่อสารที่แสดงความคิดความรู้สึกและความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มศักยภาพ (Ministry of Education, 2017)

การเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ด้านภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ (Office of Academic and Educational Standards, 2017)

รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการพัฒนาภาษาของเด็กตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ที่สอดคล้องกับ (Wichasri, 2021) แนวคิดสมดุลภาษา (Balanced Literacy) (Boopphamatanang, and Nakunsong, 2021) และแนวคิด Executive Functions (Kanongdet et al. 2020) ที่ส่งเสริมพัฒนาการภาษาแบบองค์รวม ให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพ เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งที่อยู่รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสื่อที่หลากหลาย ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กพัฒนาการทางภาษาอย่างมีความหมาย ดังนั้นรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นตอน โดยยึดเด็กเป็นสำคัญและเป็นไปตามหลักพัฒนาการ

ข้อมูลจาก Office of the Prime Minister (2017) ได้นำเสนอถึงปัญหาของเด็กปฐมวัยว่า กลุ่มเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ยังมีปัญหาพัฒนาการไม่สมวัย และยังมีปัญหาพัฒนาการล่าช้ากว่าร้อยละ 27.5 โดยพัฒนาการที่ล่าช้าสุดคือพัฒนาการด้านภาษา สาเหตุส่วนใหญ่มาจากครอบครัวไม่มีความรู้และเวลาในการเลี้ยงดู โดยที่ช่วงวัย 0-3 ปี สมองจะมีพัฒนาการสูงสุด และส่งผลต่อระดับสติปัญญา นอกจากนี้ Jatisathien et al. (2017) ยังได้กล่าวถึง ในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล และแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ 1) การพัฒนาทางด้านสติปัญญาไม่ครบถ้วนตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดไว้ การละเลยการส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการอ่าน ส่งผลให้เด็กไม่รักการอ่าน ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เด็กพัฒนาได้ไม่เต็มศักยภาพและไม่เพียงพอต่อการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 2) การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับพัฒนาการ และการทำงานของสมอง เช่น การเร่งอ่านเขียนทั้งที่เด็กยังไม่มีความพร้อมในการทำกิจกรรมแบบเดียวกันทั้งห้อง การเรียนรู้ผ่านแบบฝึกหัด การนั่งฟังครูอธิบายเย็บ ๆ ทั้งวัน การจัดการศึกษาในลักษณะนี้เป็นการพัฒนาเด็กอย่างไม่เป็นองค์รวมและไม่สอดคล้องกับพัฒนาการ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กและการทำงานของสมอง สอดคล้องกับข้อมูลการประเมินพัฒนาการมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ร้อยละนักเรียนตามระดับพัฒนาการในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมกับวัย ในประเด็นการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจเพียงร้อยละ 76.37 การอ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์เพียงร้อยละ 75.21 แสดงให้เห็นว่า มาตรฐานด้านการใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ยังต้องได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับสูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับวัยและบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียน (Sisaket Primary Educational Service Area Office, Area 1, 2022)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาและแนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาในระดับชั้นปฐมวัยดังกล่าว โดยผ่านการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทและสถานการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและสนองตอบพัฒนาการ และธรรมชาติของเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยในการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยยึดเด็กเป็นสำคัญในบริบทชั้นเรียน ในเหตุการณ์จริงให้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
4. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบฯ ดำเนินการ โดยศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการประเมินพัฒนาการด้านภาษา วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 222 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, and Morgan (1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน $(e) \pm 5\%$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นครูปฐมวัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกรายการ จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert จำนวน 29 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบฯ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า จำนวน 19 ข้อ โดยแบบสอบถามนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.60-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า IOC

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบฯ มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบฯ ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มากร่างรูปแบบโดยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีแล้วนำมาสังเคราะห์ข้อมูลให้มีความเหมาะสมและสรุปเป็นองค์ประกอบรูปแบบซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 5 ท่าน เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 30 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและปรับปรุงเอกสารประกอบรูปแบบฯ ประกอบด้วย รูปแบบฯ คือคู่มือการใช้ที่มีรายละเอียดในการนำรูปแบบไปใช้ แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินทักษะทางภาษา และแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา ดำเนินการโดยศึกษาเอกสาร ตำรางานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะทางภาษาเด็กปฐมวัย วิเคราะห์เนื้อหา และพฤติกรรมทักษะภาษาเด็กปฐมวัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลกันทรารมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากมา 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย ประกอบด้วย คู่มือการใช้ที่มีรายละเอียดในการนำรูปแบบไปใช้ แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินทักษะทางภาษา เป็นแบบสำรวจรายการชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาคัดชั้นความสอดคล้องได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา ชนิดเลือกตอบ จำนวน 55 ข้อ การปฏิบัติ จำนวน 9 ข้อ โดยผ่านการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรสำหรับค่าความเชื่อถือได้ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน KR-20 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 (Wanitchbanha, 2023)

การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบฯ มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการเพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ดำเนินการโดยนำรูปแบบไปทดลองใช้กับ 2 กลุ่มตัวอย่าง และมีการวัดผลก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ดังแบบแผนการทดลองในตารางที่ 1 (Buason, 2011)

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

สุ่มกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อนจัดประสบการณ์	ทดลอง	สอบหลังจัดประสบการณ์
R	G ₁	T ₁	X ₁	T ₂
R	G ₂	T ₂	X ₂	T ₂

เมื่อ R หมายถึง การสุ่มตัวอย่าง G₁ หมายถึง กลุ่มทดลอง G₂ หมายถึง กลุ่มควบคุม

T₁ หมายถึง การวัดทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์

T₂ หมายถึง การวัดทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์

X₁ หมายถึง การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

X₂ หมายถึง การจัดประสบการณ์แบบปกติ

ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้รูปแบบฯ ดำเนินการโดยทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง ด้วยการจัดประสบการณ์ตามคู่มือรูปแบบ จำนวน 20 เรื่อง เวลา 20 ชั่วโมง ตามขั้นตอน 6 ขั้นของรูปแบบ ได้แก่ กระตุ้นความสนใจ สาธิตลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ สร้างสรรค์ผลงานทางภาษา นำไปประยุกต์ใช้ และประเมินผล สำหรับกลุ่มควบคุมดำเนินการจัดประสบการณ์ด้วยวิธีปกติ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3,470 คน เป็นการสุ่มแบบกลุ่มหลายชั้น โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบูรณาการกลางกันทรารมย์ จำนวน 1,702 คน สุ่มโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายฯ โดยการจับสลากได้โรงเรียนอนุบาลกันทรารมย์ จำนวน 4 ห้องเรียน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลกันทรารมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4 ห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากมา 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน และอีก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบฯ แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินทักษะทางภาษา และแบบทดสอบวัดทักษะทางภาษา

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าแจกแจง t-test แบบ Dependent Samples และ Independent Samples t-test วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลในระหว่างทดลองใช้รูปแบบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และนำเสนอการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่แสดงถึงผลจากการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มทดลอง

ระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบฯ ดำเนินการโดยจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ตรงทางด้านการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย และการนิเทศติดตามชั้นเรียนปฐมวัย ให้ร่วมกันสรุปและสะท้อนผลการประเมินการใช้รูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบโดยการนำประเด็นการปรับปรุงแก้ไขที่ได้จากการทดลองการใช้รูปแบบฯ ในระยะที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการจัดประสบการณ์ 6 ขั้นของรูปแบบ และเผยแพร่รูปแบบฯ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ตรงทางด้านการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย และการนิเทศติดตามชั้นเรียนปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัย การจัดประชุมย่อย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.40) ด้านการเตรียมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.40) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.63) ด้านวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.38) และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ และผลการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.30) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.51) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.37) และการประเมินพัฒนาการด้านทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์ และการวัดและประเมินผล แสดงดังภาพที่ 1

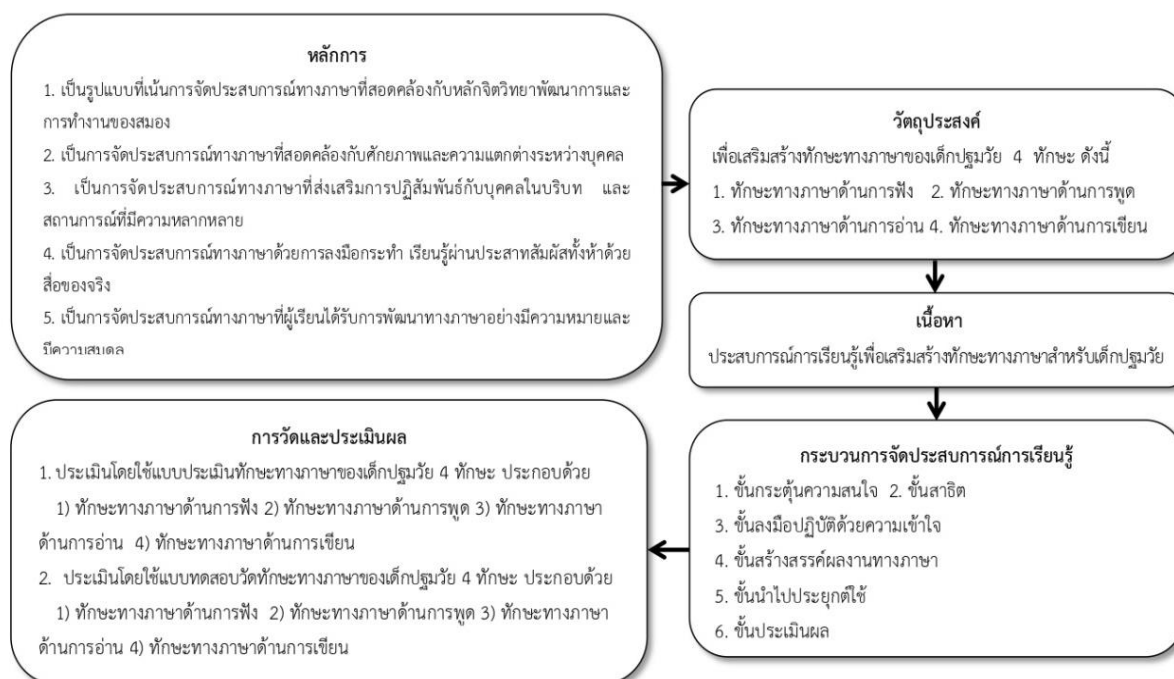


Figure 1: A Learning Experience Model to Enhance Language Skills for Early Childhood

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์ทางภาษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.92 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.32 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ

คะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการจัดประสบการณ์	25	58	24.92	5.67	21.65**
หลังการจัดประสบการณ์	25	58	50.32	3.13	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมที่จัดประสบการณ์ด้วยวิธีปกติ พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.92 และหลังการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.04 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ

คะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการจัดประสบการณ์	25	58	22.92	4.54	20.16**
หลังการจัดประสบการณ์	25	58	38.04	6.37	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์ กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบ และกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.92 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.92 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ทดลอง	25	58	24.92	5.67	0.00
ควบคุม	25	58	22.92	4.54	

4. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์กลุ่มทดลองที่จัดประสบการณ์ด้วยรูปแบบ และกลุ่มควบคุมที่จัดประสบการณ์ด้วยวิธีปกติ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.32 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.04 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะทางภาษาหลังการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ทดลอง	25	58	50.32	3.13	19.28**
ควบคุม	25	58	38.04	6.37	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ร่วมสรุปและสะท้อนผลการประเมินการใช้รูปแบบฯ พบว่า ควรส่งเสริมให้ครู สถานศึกษานำผลการใช้รูปแบบไปใช้ในการจัดประสบการณ์ และนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดประสบการณ์ร่วมกันเพื่อสรุปผล ถอดบทเรียนแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัย ให้มีการนิเทศติดตามการใช้รูปแบบ และนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมที่เกิดจากการใช้รูปแบบ

2. ปรับปรุงรูปแบบฯ นำประเด็นการปรับปรุงแก้ไขที่ได้จากการทดลองการใช้รูปแบบในระยะที่ 3 มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตามกระบวนการจัดประสบการณ์ 6 ขั้นตอนของรูปแบบ พบว่า ขั้นตอนกระตุ้นความสนใจ ควรมีการจัดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของเด็กปฐมวัยด้วยเทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบอย่างหลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจในการร่วมกิจกรรมของเด็ก ขั้นสาธิต ควรให้เด็กอาสาสมัครร่วมสาธิตกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ขั้นลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ ครูควรสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การคิดและตัดสินใจเลือกในการทำกิจกรรมของเด็กรายบุคคลและบันทึกผลการสังเกต เพื่อนำไปสู่การกระตุ้น เสริมแรง และแนะนำในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ขั้นสร้างสรรค์ผลงานทางภาษา ครูควรให้คำแนะนำ ให้การเสริมแรงเด็กทุกคนที่มีพัฒนาการทางภาษาที่แตกต่างกัน โดยการกระตุ้นและเด็กสามารถต่อยอดความคิดและสร้างสรรค์ผลงานให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น ชื่อนำไปประยุกต์ใช้ ครูควรจัดหาสื่อที่หลากหลายและสอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม ขั้นการประเมินผล ควรมีการประเมินผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กด้วยเครื่องมือ วิธีการ และเกณฑ์ที่หลากหลาย มีการประเมินจากผู้เรียน ครูและผู้ปกครอง เพื่อสะท้อนภาพการพัฒนาหลายมุมมองของทุกฝ่าย เพื่อนำไปสู่พัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย

3. เผยแพร่รูปแบบ โดยการเผยแพร่ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาบูรณาการกลางกันทรารมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เผยแพร่เป็นบทความวิจัย และขอตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่กระบวนการวิจัยและการพัฒนารูปแบบ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้วิจัยได้การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ดังนี้

รูปแบบเป็นแบบแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่จัดอย่างเป็นระบบระเบียบสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ธรรมชาติการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบนำมาสู่การสังเคราะห์ทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ผ่านการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

สรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการของรูปแบบ คือ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาทักษะทางภาษา 4 ด้าน คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รูปแบบสร้างจากการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวท์ฮอทดอก แนวคิดสมดุลภาษา แนวคิดมอนเตสซอรี และแนวคิด Executive Functions ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระตุ้นความสนใจ (Engagement) 2) สาธิต (Demonstration) 3) ลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ (Understanding) 4) สร้างสรรค์ผลงานทางภาษา (Create with Image) 5) นำไปประยุกต์ใช้ (Applying) และ 6) ประเมินผล (Evaluating) ดังภาพที่ 2

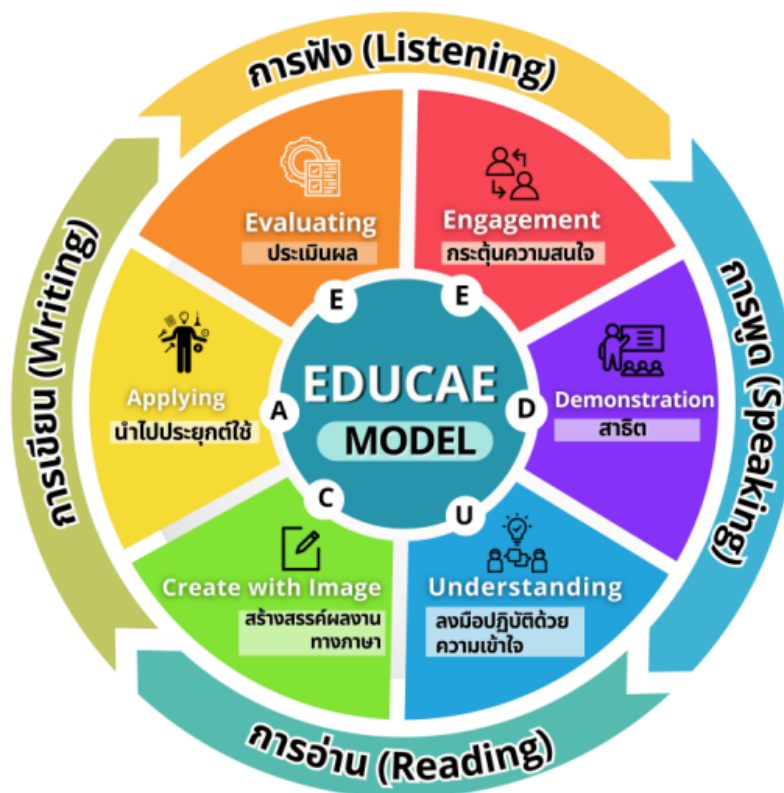


Figure 2: EDUCAE Model

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.1 ผลการศึกษาปัญหา พบว่า ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยยังประสบปัญหาและขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในด้านการวัดและประเมินพัฒนาการทักษะทางภาษา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาปัญหาของครูปฐมวัย พบว่า มีปัญหาในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับ Boonchaleo, Suwan, and Chantamolee (2021) ได้ศึกษาสถานการณ์สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านภาษาของเด็กที่สงสัย มีพัฒนาการล่าช้า และความต้องการในรูปแบบพัฒนาการด้านภาษาของเด็กที่สงสัยมีพัฒนาการล่าช้า พบว่า เด็กที่มีอายุน้อยมีพัฒนาการด้านภาษาล่าช้ากว่าเด็กที่อายุมาก เนื่องจากมีปัญหาทางด้านการสื่อสารและยังขาดความสนใจในการดำเนินกิจกรรม และงานวิจัยของ Sivakornphurihiran (2019) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนาคูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และโปรแกรมการพัฒนาคูในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรม

1.2 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบ จากการสอบถามครูปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยมีความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัย ด้วยกระบวนการตามรูปแบบที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sivakornphurihiran (2019) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การสร้างโปรแกรมการพัฒนาคูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ หลักการของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม เป้าหมายของโปรแกรม เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรมประกอบด้วย 6 Module คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมประสบการณ์ การประเมินผล และข้อมูลป้อนกลับ มี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การบูรณาการ ระหว่างปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และ ขั้นที่ 5 การประเมินผล โปรแกรมและสอดคล้องกับ Thamnamasil (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน สู่การปฏิบัติ 2) การสร้างความสัมพันธ์แบบเชิงบวก 3) การสนับสนุนให้สำเร็จในงาน 4) การประสานสู่การปฏิบัติ 5) การชี้ชัดสะท้อนคิด และ 6) เพิ่มคุณค่าการประเมินอย่างรอบด้าน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบ จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดจากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รูปแบบมีการพัฒนาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

รูปแบบของครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นำมาสู่การสังเคราะห์ทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และความสอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัย ผ่านการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล นำมาสู่การพัฒนาเป็นรูปแบบมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นสาธิต ขั้นลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ ขั้นสร้างสรรค์ผลงานทางภาษา ขั้นนำไปประยุกต์ใช้และขั้นประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ Chaiyakaraphong et al. (2019) ได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างประสบการณ์รูปธรรม ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด ขั้นปฏิบัติตามความรู้ความคิด ขั้นสร้างชิ้นงาน ขั้นสรุป และขั้นประยุกต์ใช้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการศึกษาและการใช้รูปแบบฯ พบว่า ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ กลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบ และกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ด้วยวิธีปกติ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.32 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.04 ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 6 ขั้นตอนของรูปแบบมีกระบวนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบขั้นตอนที่สะท้อนผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงอธิบายได้ว่า จากผลของการใช้รูปแบบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รูปแบบมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ และมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดประสบการณ์และพัฒนาความสามารถทักษะภาษาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Titsuntharothayan (2019) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบวิธีสอนทักษะการอ่านของเด็กปฐมวัยโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบวิธีสอนทักษะการอ่านภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อกระตุ้นความสนใจในการอ่านและเขียน เด็กปฐมวัยควรได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีตัวหนังสือ มีการทำกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนและครู และควรได้รับโอกาสในการเลือกงานทำกิจกรรมที่ตนเองมีความสนใจและชอบ 2) การจัดการเรียนการสอนเป็นหน่วย บูรณาการเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีความหมายกับเด็ก ให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ บทบาทของครูต่อการส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการอ่าน 3) ครูควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาให้กับเด็ก โดยการแนะนำให้เด็กได้เรียนรู้การใช้ภาษาในสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ Phewphan (2017) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อการพัฒนาการด้านภาษาด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติหลังได้รับการจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยของพัฒนาการด้านภาษาด้านการฟังและการพูดสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบฯ ประกอบด้วย ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้ร่วมสรุปและสะท้อนผลการประเมินการใช้รูปแบบฯ และผลการปรับปรุงรูปแบบฯ ผู้วิจัยดำเนินการนำประเด็นการปรับปรุงแก้ไขที่ได้จากการทดลองการใช้รูปแบบฯ พบว่า มีการปรับปรุงรูปแบบฯ ให้เหมาะสมและเป็นไปได้ในการกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย โดยมีการปรับรายละเอียดการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นให้มีความสมบูรณ์ เพื่อจัดทำเป็นแบบฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ในการนำไปใช้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kalpat (2015) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ 4) การวัดและประเมินผล โดยกระบวนการจัดประสบการณ์ตามขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการสร้างแรงบันดาลใจ 2) ขั้นเผชิญสถานการณ์ 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ 4) ขั้นแลกเปลี่ยนและสรุปความรู้ และ 5) ขั้นการประยุกต์ใช้และประเมินผลและ Khamchuang (2015) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบ การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมควร เปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวได้รับทราบแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อจะได้ทำความเข้าใจตรงกัน เด็กปฐมวัยความสนใจในระยะสั้น พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญการจัดหนังสือภาพ หนังสือนิทาน สื่อทางภาษา อื่น ๆ จะสามารถช่วยตอบสนองความต้องการอ่านของเด็กได้ ทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและครูควรได้มีโอกาสร่วม สังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมการอ่านมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

สรุป

รูปแบบฯ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมี กระบวนการศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดประสบการณ์ ซึ่งพบว่า ปัญหาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.49) แนวทางในการพัฒนารูปแบบโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.30) และรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีกระบวนการจัดประสบการณ์ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นสาธิต ขั้นลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ ขั้นสร้างสรรค์ผลงานทางภาษา ขั้นนำไปประยุกต์ใช้ และขั้นประเมินผล จากการ ทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาเท่ากับ ($\bar{X} = 50.32$, S.D. = 3.13) กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยทักษะทางภาษาเท่ากับ ($\bar{X} = 38.04$, S.D. = 6.37) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และจากการประเมินผลของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ร่วมสรุป สะท้อนผลการประเมิน นำประเด็นการปรับปรุงแก้ไขที่ได้จากการทดลองการใช้รูปแบบฯ เพื่อประกอบการปรับปรุงรูปแบบฯ กระบวนการ จัดประสบการณ์ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยปรับรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละขั้นให้มีความสมบูรณ์ ให้มีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย เพื่อจัดทำรูปแบบฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ในการนำไปใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำกระบวนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการอยู่ในระดับอ่อน และปานกลาง ดังนั้น ครูควรคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการทางภาษาแตกต่างกัน บางกิจกรรม เด็กบางคนอาจไม่เข้าใจทำให้ตามเพื่อนไม่ทัน และสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมควรมีเรื่องราวเนื้อหา ที่เหมาะสม มีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

1.2 ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจ ซึ่งในกระบวนการนี้เด็กได้เลือกลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามความสนใจ โดยลำพัง หรือร่วมกับเพื่อนและครู ผ่านสื่ออุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมที่ครูจัดให้อย่างมีเป้าหมาย ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ครูทำหน้าที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือทำให้เด็กสามารถ เรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้

2.2 ควรมีการศึกษาทฤษฎีแนวคิดอื่น ๆ ที่จะสามารถเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

2.3 ควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยในหลากหลายบริบท เช่น เด็กปฐมวัยในเมือง เด็กปฐมวัยในกลุ่มชนบท เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2.4 ควรมีการวิจัยการใช้รูปแบบเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดประสบการณ์ทางภาษาของครูปฐมวัย ที่ส่งผลต่อทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

References

- Boonchaleo, J., Suwan, P., & Chantamolee, S. (2021). *The Development of a Model to Promote Language Development of Suspected Children Has Delayed Community Development Through Participation of Communities in Sawaengha District, Ang Thong Province. Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 6(1), 52-69.
- Boopphamatanang, N., & Nakunsong, T. (2021). Organizing Experiences according to Language Balance to Promote Ability Aspects of Reading and Writing in Early Childhood. *MCU Ubon Paritharat Journal*, 5(2), 649-661.
- Buasan, R. (2011). *Research and Development of Educational Innovation*. Phitsanulok: Naresuan University.
- Chaiyakaraphong, N. et al. (2019). Development of an Experience-Focused Model, Experiences to Promote English Communication Skills for Early Childhood Children. *Research and Development Journal Valaya Alongkorn under the Royal Patronage*, 14(1), 52-62.
- Jatisathien, C. et al. (2017). *Early Childhood Crisis and Solutions*. Bangkok: Plus Press.
- Kalapat, P. (2015). *Development of Learning Experience Formats to Enhance Language Skills, Holistic for Early Childhood Children*. (Doctoral Dissertation). Faculty of Education, Maha Sarakham University. Mara Sarakham.
- Kanongdet, K. et al. (2020). *Results of Organizing Experiences Using Media and Toys on EF Skills. (Executive Functions) of Early Childhood Children in Schools Participating in Teacher Professional Development Provincial Area Southern Border*. (Research Report). Yala: Yala Rajabhat University.
- Khamchuang, S. (2015). *Development of a Model to Promote Reading Habits for Early Childhood Children Through the Participation of Parent*. (Doctoral Dissertation). Curriculum Innovation and Learning Mahasarakham University. Maha Sarakham.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2017). *Early Childhood Curriculum 2017*. Bangkok: Printing House, Agricultural Cooperatives Association of Thailand Co., Ltd.

- Office of Academic Studies and Educational Standards. (2017). *Early Childhood Education Curriculum 2017*. Bangkok: Agricultural Cooperatives Association of Thailand.
- Office of the Prime Minister. (2017). *Twelfth National Economic and Social Development Plan 2017-2021*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Phewphan, A. (2017). *Results of Organizing Experiences according to Natural Language Teaching Methods on Language Development in Listening and Speaking Skills of Early Childhood Children Who Use Thai as a Second Language*. (Master's Thesis). Chiang Rai Rajabhat University. Chiang Rai.
- Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. (2022). *Annual Report 2022 Sisaket Primary Educational Service Area Office 1*. Retrieved September 2, 2022, from <https://bit.ly/3ZJuTw1>
- Sivakornphurihira, K. (2018). *Development of Early Childhood Teacher Development Programs in Organizing Experiences. Holistic Language for Educational Institutions under the Jurisdiction of the Kalasin Educational Service Area Office, Area 2*. (Master's Thesis). Mahasarakham Rajabhat University. Maha Sarakham.
- Thamnamsil, J. (2019). *Development of a Supervisory Model for Organizing Learning Experiences to Prepare Language Aspects of Early Childhood Children*. (Doctoral Dissertation). Mahasarakham University. Maha Sarakham.
- Titsuntharothayan, P. (2019). Model of Teaching Methods for Reading Skills of Early Childhood Children in Schools under Bangkok. *Journal of Educational Studies Bansomdejchaopraya Rajabhat University*, 13(2), 61-76.
- Wanichbancha, K. (2023). *Statistics for Research*. (14th ed.). Bangkok: Samlada.
- Wichasri, M. (2018). *Guidelines for Developing Experiences according to the Montessori Concept for Children. Early Childhood Education of Educational Institutions under the Kalasin Primary Educational Service Area Office, Area 2*. (Master's Thesis). Mahasarakham Rajabhat University. Maha Sarakham.